

EKUMENICKÉ PROHLÁŠENÍ O MARIÁNSKÉ ÚCTĚ

1. Shodujeme se ve vyznání, že každý křesťanský kult je chválou Boha a Krista. Jestliže uctíváme svaté a zvláště Pannu Marii jako Boží Matku, slouží tato úcta svou podstatou úctě Boha, který „korunováním jejich zásluh korunuje dílo své milosti“ (preface o svatých). Tato úcta je vyjádřena v liturgii, v hymnech a v životě věřících. Odpovídá slovům Magnifikat: „Budou mě blahoslovit všechna pokolení“. Praxe mariánské úcty se stala aktuální otázkou všech křesťanů.

2. Následování Panny Marie považujeme za důležitý spojující prvek v tradici našich církví. V Marii uznáváme, především podle slov Magnifikat, pokornou a skutečně svatou služebnici Boží vůle. Její následování zvláštním způsobem vyžaduje evangelijní cit pro chudobu před Bohem. Mariin duchovní postoj bylo bezvýhradné ano k Božímu slovu; tak se stala chrámem Ducha svatého, který v ní dokonal vtělení Božího Syna (Lk 1,35–38).

3. Uctívání Boží Matky, které má v našich církvích různé, již zmíněné formy, není nikdy klaněním, které přísluší pouze Bohu. Rozlišení 2. cařihradského koncilu (787) mezi klaněním Bohu a uctíváním svatých („latreutická“ a „timétická“ proskynéze) zůstává v každém případě závazné pro všechny.

4. Problém vzývání Marie a její přímluvy byl na tomto kongresu znovu zkoumán. Popuzovali jsme ho na pozadí společenství svatých. Jako se každý křesťan může a musí modlit za druhé, stejně tak se domníváme, že svatí, kteří již dosáhli dovršení v Kristu, a mezi nimiž zaujímá Maria první místo, mohou prosit a prosí za nás hříšníky, bojující a trpící na této zemi. Prostřednictvím Krista, jedno a jediné, je mimo diskusi. Zbývá ještě ujasnit přímé vzývání svatých, žijících v Bohu, které není praktikováno všemi církvemi.

5. Vedle teologických problémů si uvědomujeme i psychologické obtíže, plynoucí z nestejného duchovního dědictví i z jazykových a kulturních rozdílů, které se vyskytují v postoji k mariologickým otázkám mezi křesťany, zvláště při používání výrazu „kult“ u stvořených osob. Ve skutečnosti má toto slovo (ve svém latinském významu) dost složitou historii. Je paradoxní, že svatý Augustin měl potíže s používáním tohoto slova vůči Bohu, protože se mu zdálo příliš profánní. Dnes máme za to, že skutečnost je důležitější než slova. Proto jsme raději mluvili o skutečnostech, vyjadřujících kultový postoj.

6. Pro nás – katolíky, pravoslavné, anglikány, luterány a reformované – to byla obšťastňující zkušenost, že jsme našli tolik shodných bodů, i když mnoho jiných příslušníků našich církví není ochotno je přijmout. Skutečné těžkosti, které naše církve dříve rozdělovaly, nás dnes nesmí při snažení o jednotu křesťanů dělit. Neřeší to všechny naše stávající teologické otázky, rádi bychom však v dialogu pokračovali a spoléháme se na pomoc Ducha svatého.

Zde v Zaragoze jsme byli nesení modlitbami věřících. Doufáme, že naše ekumenické zkoumání podpoří společné přiblížení k Boží Matce ve společenství svatých.

Podepsaní členové ekumenické komise kongresu mluví samozřejmě pouze svým vlastním jménem, i když pracovali se stálým ohledem na víru svých církví. Doufají, že

tento dokument přispěje k ekumenickému dialogu a těší se, že jej mohou předložit 8. mezinárodnímu mariologickému kongresu v Zaragoze.

Zaragoza, 9. října 1979

20 podpisů: 9 nekatolíků (mj. Max Thurian z Taizé), 11 katolíků (mj. René Laurentin).

Vedle spontánního tíhnutí k jednotě začala vzrůstat lhostejnost vůči ekumenickým otázkám. Zděděné naukové rozdíly se jeví jako nesrozumitelné a překonané. Někteří křesťané považují ustavené církve za neschopné změnit se, jiným se zdá vzhledem k nouzi světa snažení o jednotu bezvýznamné. Takové reakce mohou být vzhledem k nehybnosti leckterých církevních vedení pochopitelné, ale mají v sobě jedno velké nebezpečí: vznik „*třetí konfese*“ nespokojených, kteří ze svých církví vnitřně emigrují a mají mezi sebou volné společenství. Přehlíží se tu, jaký význam má pochopení evangelia pro církev, a že určité pochopení lze předávat dále jen v ustanoveném společenství. Podzemní křesťanství nevědomky tráví z institucí, které opustilo; bez nich by se zakrátko rozptýlilo. Naproti tomu je rozumnější postoj zůstat ve své církvi a v ní se zasazovat o jednotu, i když to někdy znamená utrpení z církve.

Evangelischer Erwachsenenkatechismus, 1977